

Друга планета

Автор:

Анатолій Дімаров

Друга планета

Анатолій Дімаров

«Друга планета» Анатолія Дімарова – фантастична повість, у якій створена картина життя далекого майбутнього, коли квартири могли бути на двохсотому поверсі, а люди – літати на інші планети***. У творі є повчальні елементи, суспільство майбутнього влаштоване так, аби найменше нашкодити довкіллю та екології. Найвідомішими творами автора є «Його сім'я», «Ідол», «Шляхами життя», «І будуть люди», «Біль і гнів», «Син капітана», «Вершини», «Прожити й розповісти», «На коні й під конем», «Друга планета». Анатолій Дімаров – український письменник, майстер соціально-психологічної прози, автор кількох захопливих книжок для дітей.

Анатолій Дімаров

Друга планета

– У-р-ра, ми летимо на Венеру!

Ми – це я, татко, мама і тітка Павлина.

Спершу, правда, збиралися летіти лише тато і мама. Мене ж знову на все літо спроваджували до тітки. Я, звісно, закомизився, що до тітки не хочу, а хочу із ними.

– Зрозумій, що тобі з нами не можна! – переконувала мене мама. – Ми ж летимо не відпочивати, а в експедицію.

– То й мене візьміть у експедицію!

– Ні, ти просто неможливий!.. Хай із тобою ще татко поговорить...

Мама завжди отак: як що, так і одсилає до татка.

– Тобі не подобається у тітки Павлини? – запитує татко. – Тобі там не цікаво?

Це запитання не зовсім чесне: татко наперед знає мою відповідь. Бо ще не родилася людина, якій не було б цікаво у тітки Павлини.

Бо тітка Павлина не така, як усі.

По-перше, вона – генний інженер рослинного й тваринного світу, її невеликий котедж, розташований на дослідній станції, набитий такими штуковинами, що мороз поза шкірою пробігає, доки звикнеш до них хоч трохи.

Що б ви сказали про квітку, яка сама себе поливає? От висить поруч трубка із краником, квітка простягає щось схоже на зелену руку, відкриває краник і ллє собі на коріння скільки їй потрібно. Напилася і – хоп! – закрутила. А підійдеш до неї – так і наставить на тебе листя, наче локатори. І добре знає тітку Павлину – одразу ж тягнеться до неї стебельцями.

Я сам не раз бачив, як тітка її пестила: квітка аж вигиналася, і мені здавалося, що вона от-от замурає, мов кицька.

Або про кактуса-сторожа при самісіньких дверях. Двометрового дідугана, всіяного отакенними колючками. Скаже тітка Павлина: «Алтик, свої» – він пропустить, тільки колючками вслід поворушить. А скаже: «Чужий» – так одшмагає колючками, що й іншому дорогу закажеш! Раз як розсердився на мене – весь день не пускав у двері. Поки не прийшла тітка Павлина.

Не кажу вже про Цезаря: тітка теж його сконструювала – змішала одні гени з іншими. (Це я так кажу, тітка ж розповідала по-іншому: щось дуже складне й

поки що не зрозуміле для мене. Я був аж задрімав. Тітка розсердилася на мене, ляснула по лобі й сказала: «З тебе ніколи не буде генетика!» А у вустах тітки Павлини генетик і нормальна людина – одне й те ж поняття.)

Так про що це я?.. Ага, про Цезаря! Мені ще зроду не доводилося бачити такої чудернацької істоти: тітка «намішала» в неї стільки генів, що тепер і сама, мабуть, не розбереться, що й до чого.

У Цезаря морда, як у тигра, тулуб, мов у лева, лапи, як у мавпи, а хвіст, наче в бобра. Він спритно лазить по деревах, перестрибуючи з гілки на гілку, бігає по землі і плаває у воді. Я й то не можу пірнути так глибоко, як Цезар. До того ж він нявчить, наче кіт, і гавкає, мов собака. А коли розсердиться, то вигинає спину і шипить, наче в нього вкачано сто атмосфер.

Шипів Цезар якось і на мене – коли ми бавилися і я ненароком скубнув його.

– Що ти йому зробив? – допитувалася тітонька.

Я відповів, що нічого. І подумки втішався, що Цезар не вміє розмовляти. А то дісталось б мені від тітки!

Ну, з Цезарем ми помирилися швидко, бо йому без мене, як і мені без нього, не обійтися ніяк. З ранку до вечора гасали ми з ним навколишнім лісом чи купалися в річці, і ви подивилися б, як підбирали хвости всі собаки, що стрічалися нам на дорозі! А коти вилітали одразу ж аж на верхів'яття дерев. І жоден із хлопців не смів мене й пальцем зачепити.

Так що мені в тітки дуже цікаво!

– То чим тобі не подобається в тітки Павлини? – допитується татко.

Не знаючи, що відповісти, я опускаю голову. І тут мене виручає сама тітка Павлина: лунає мелодійний дзвінок, і на відеофоні виникає її енергійне обличчя.

Я дивлюся на неї і вкотре вже думаю, що тітка Павлина разюче схожа на татка: ті ж очі, ті ж брови й ніс, а коли щось говорить, то й губи кривляться так, як у татка. В неї і хода не жіноча: ступає так широко, що не кожен за нею й

уженеться. І енергійно вимахує при цьому руками. Може, тому тітка Павлина зроду-віку не носила спідниці. І так і не вийшла заміж.

- Привіт! - сказала тітка Павлина. - Ви ще тут живі?

- Живі! - озвався весело татко: він завжди веселішав, коли бачив сестру. - А як поживають твої людодіди? Скоро вийдуть на вулицю? (Тітка Павлина билася над тим, щоб навчити квіти пересуватися.)

- Скоро, братику, скоро. - Тут погляд тітчин зупинився на мені: - А ти чого це мов у воду опущений?

Я ще більше набурмосився.

- Що з ним сталося? - це вже до татка.

- Не хоче їхати до тебе! - відповів насмішкувато татко. - Йому, бач, у тебе набридло.

- І зовсім не набридло! - вирвалося мимоволі у мене: тітку Павлину я любив і не хотів її образити.

- Ви що, збираєтесь послати Вітю до мене?

- Збираємося! - вигукнув татко. - Ти ж сама про це просила!

- Нічого не вийде! - категорично заявила тітка Павлина. - Я лечу на Венеру.

- Ти?.. На, Венеру?.. - У татка стало таке обличчя, наче тітка сказала: «У пекло».

- На Венеру - куди ж іще в дідька! - почала уже сердитись тітка Павлина.

- Але ж ми теж летимо на Венеру!

- От і добре: полетимо разом! Гуртом веселіше.

- А куди ж його дівати? - вже зовсім розгублено татко.

- Його? - глянула на мене тітка Павлина. - Пошліть у табір до моря.

- Не хочу в табір! - заволав я. - Не хочу до моря!

- Він не хоче у табір, - «переклав» татко.

- Чую, не глуха... Ти не хочеш у табір?

- Не хочу!.. Я там одразу втоплюся!

Тітка Павлина деякий час дивилася на мене так, наче прикидала по думки, який з мене вийде утопленик. Потім сказала:

- І правильно зробиш, од таких батьків не довго й утопитися! Я теж у дитинстві не терпіла таборів...

- Так то ж ти! - уже татко заволав.

- А в нього що: не наші гени?.. Не згоджуйся, Вітю, в табір: там ти загинеш од нудьги.

- Так куди ж ти накажеш його подіти? - у відчаї запитав татко.

- Куди?.. - Очі тітчині знову зупинилися на мені, а я, відчуваючи, що зараз вирішиться моя доля, боюсь і дихнути. - Ви обое летите на Венеру?

- Обое. Я ж уже тобі сказав.

- То беріть і його!

- Ур-р-ра!..

- Не стрибай, ти не цап! - каже мені татко сердито. - А хто ж там за ним наглядатиме? - Це вже до тітки.

– А навіщо за ним наглядати? Він же у вас не маленький. Чотирнадцять років, женити он скоро, а ви з ним, мов з дитиною!

Ну, щодо «женити», то тут тітка Павлина не те і я дівчат терпіти не можу! А щодо іншого, то має рацію: що я, маленький? Як щось допомогти, так ти вже дорослий, а як летіти на Венеру...

– Замокни хоч ти! – хапається за голову татко: він уже, мабуть, і не радий, що завів мову про мене. – Так ти думаєш, його можна брати?

– А чому й ні? Беруть же інші з собою дітей! Навіть набагато менших...

– Інші ж беруть...

– Ти можеш хоч хвилину помовчати?! – гримає татко на мене. – Так ти радиш узяти?

– Звісно, беріть! Якщо у вас не буде часу – я за ним догляну. Зарахую до складу своєї експедиції...

Ух, яка в мене тітка! Я ладен її зараз поцілувати...

– Я гукну зараз Таню, – каже, зводячись, татко.

Таня – це моя мама, і татко хоче, щоб тітка Павлина сама їй сказала про мене. Однак тітка не збирається чекати на маму:

– Передай їй привіт, бо мені ніколи. До побачення на кораблі!

Тітка зникла, екран погас. Татко все ще стоїть, перетравлюючи почуте. Потім рішуче махає рукою:

– Пішли, космонавте!.. Та не стрибай, ще побачимо, що заспіває наша мама.

Маму застали в передпокої – над перфокарткою для нашого домашнього робота. Робот наш, Джек, стояв перед мамою на тонюсіньких ніжках і всі свої шість рук

тримав складеними на широкому металевому животі: він завжди так робив, чекаючи на перфокартку. Мама зосереджено тикала пальцем то в один клавіш, то в інший запрограмовувала Джека на весь день.

- Привіт, Джек! – сказав я голосно: ми з роботом були великими друзями.

Джек одразу ж повернув до мене циліндричну голівку з величезними, як блюдця, очима – фотоелементи в них так і заблискотіли. В середині в нього щось загуло, затріщало, пролунав тонкий голосок:

- Привіт, Вітю! Сподіваюся, ти спав добре?

Він завжди цікавився моїм сном. Може, тому, що сам ніколи не спав.

- Дякую, добре. Ти знаєш, що мені снилося?

- Ви можете хоч трохи помовчати? – запитала мама з досадою. – Джек, я для кого стараюся?

Ми обое замовкли, тільки Джек став то зсувати, то розсувати свої телескопічні ноги: він робив це навмисне, аби мене розсмішити. Та й важко було не розсміятися, дивлячись, як Джек то піднімається під самісіньку стелю, то опускається аж до підлоги. Я тримався, тримався і врешті не витримав.

- Ні, ви таки неможливі!

Мама доклацала перфокартку, ввела її в покійно підставлений Джеком бік. Він одразу ж метнувся на кухню: готувати сніданок.

- Ну, – сказала мама, дивлячись на мене і татка, – чим я зобов'язана такому високому візиту?

І тут татко випалив:

- Ти знаєш, Таню, Вітя полетить з нами!

Мама скільки років прожила з татком, а й досі не може спокійно сприймати його звички все одразу випалювати. І цього разу в неї аж очі побільшали:

- Куди полетить?

- На Венеру.

- Ти думаєш, що говориш? - Обличчя мамине відразу взялося червоними плямами. - Брати дитину на ту жахливу планету!

- Я не дитина!..

- Замокни хоч ти!.. Ти знаєш, що там на нас чекає? - Це знову до татка.

- Нічого страшного...

- Але ж ти сам казав, що його не можна брати в жодному разі! Ти ж сам запропонував одвезти його до Павлини!

- Тітка Павлина теж летить на Венеру! - знову втрутився я. - І бере мене в свою експедицію!

- Вітю, помовч! - Це вже татко. - Або вийди, будь ласка!.. Так, Павлина теж летить на Венеру. І це вона порадила взяти Вітю а собою...

Що відповіла татові мама, я не розібрав: зачинилися двері. Я стояв за дверима, як на голках, а по той бік все лунали голоси: татків і мамин. Врешті двері одчинилися і повз мене пройшла мама прямо на кухню. А потім з'явився й татко:

- Пішли снідати, венеріанин!

І по тому, як він усміхнувся, я зрозумів, що мама здалася.

* * *

Ми живемо на двісті сорок другому поверсі, а місяць тому жили на двадцять першому. Але мама вважає, що час од часу ми повинні дихати висотним повітрям, і тоді прилітає гелікоптер і піднімає нашу п'ятикімнатну квартиру під самісінькі хмари. В мене щоразу аж холодок пробіга поза спиною, хоч татко і твердить, що не було ще випадку, щоб гелікоптер упустив квартиру донизу. Він зависає навпроти вільної секції, спрацьовують надпотужні магніти, і квартира наша намертво приростає до металеві башти.

Такі башти, на сотні тисяч квартир кожна, стоять зараз всюди, доволі далеко одна від одної, на величезних лапах-опорах, що глибоко забиті в землю. Крім квартир, тут є і школи, і театри, і спортивні зали, і сади, і магазини, – чого тільки немає! – а під землею заховані фабрики й заводи, щоб не займали місця й не отруювали біосферу. Так що довкола тільки ліси, річки й озера, та ще поля, де ростуть багатолітні культурні рослини, що засвоюють азот прямо з повітря. Це ми вже вивчали у школі і, крім того, не раз бували в музеї, де дізналися, як жили наші предки. В музеї дуже цікаво, тільки я люблю все роздивлятися сам, тож намагаюся кожного разу одстати від гурту. Дивлюся на той чи інший експонат з двадцятого, наприклад, століття і думаю: а що, якби ті далекі предки враз ожили та й побачили, якою стала сучасна пшениця чи фруктові дерева. Що, коли б потрапили в сад, де груші чи яблуні самі обережно струшують дозрілі плоди в підставлені кошики? Або побачили сучасну пшеницю, яка не боїться ні бурі, ні зливи: одразу ж лягає на землю, а розпогодиться – зводиться, мовби нічого й не сталося. І сіють її раз на десять років. А тітка Павлина каже, що її колеги хочуть сконструювати пшеницю столітню: посіяли... і сто років знай тільки збирай!

Або про комарів, які не кусають ні людей, ані тварин. Як прочитаєш про колишню, мошву, то аж дивуєшся: як ті предки й терпіли? Це ж ні роздягнутися, ні скупатися, ні на сонці полежати! А тепер хоч усю ніч ходи голяка.

Я раніше, коли ще не все розумів, дивувався: чому їх просто не знищили? А тепер уже знаю: добре, що комарі лишилися. Бо що б іла риба? А птахи? Та й ґрунти стають од них родючішими...

Або Венера...

От якби ожили ті предки – чи впізнали б вони сучасну Венеру?

Про Венеру я весь час думаю, бо незабаром на неї полечу. І ще тому, що татко якось сказав:

- Напиши мені все, що ти знаєш про Венеру.

- Навіщо?

- Бачиш, мені треба підготувати лекцію про цю планету, ось ти мені й допоможеш.

Після цього я одразу ж погодився: хто ж іще з моїх друзів писав нотатки до лекції! Пішов у бібліотеку, поважним голосом попросив підібрати усе, що написано про Венеру.

Бібліотекар подивився на мене, мов на трохи того... божевільного:

- Усе про Венеру?

- Усе!

- Юначе, але ж це неможливо! Ви знаєте, скільки є книжок про цю планету? Десятки тисяч, якщо не сотні!

- Що ж тоді мені робити? - запитав я розгублено.

- Ви готуетесь до популярної лекції?

- До популярної. - Хоч я, вбийте мене, не знав, якою буде ота таткова лекція!

- То я вам дам кілька книжок, у яких ви знайдете все, що вам потрібно.

Чудово!

Так я приніс додому добрий десяток книжок.

Прочитавши усе, я заходився коло нотаток. Звільнив на столі місце, поставив безстрічкову друкарську машинку, заклав чистий аркуш магнітного паперу. Сів: з чого ж починати?

І тільки надумався – Джек на порозі.

– А що ти робиш?

– Пишу! – відповів я сердито: страх не люблю, коли мені заважають!

– Про що ти пишеш? – Цікавий, наче дитина, Джек усе мусить знати.

– Про Венеру... Не заважай, бо мені ніколи!

Джек замовкає. Натомість починає маніпулювати своїми ногами: то виростає під стелю, то осідає аж до підлоги. Хочє мене розсмішити.

Але мені зараз не до сміху, і я якомога строгіше кажу:

– Вийди і не заважай мені працювати! А то поскаржуся мамі.

Джек боїться мамі як вогню. Мабуть, тому, що лише мама складає для нього програми. Він одразу ж повернувся і вийшов.

А я, наморщивши лоба, починаю тицяти по клавішах.

Спершу віддрукував, якою Венера була п'ятсот років тому, коли до неї полетіли перші космічні станції, а спеціальні апарати опустилися в її атмосферу. Бо людина в ті часи не могла б пробути там і хвилини: згоріла б, розплющена. П'ятсот же градусів за Цельсієм та сто атмосфер тиску! Метал, і той не витримував. До того ж в атмосфері майже не було кисню – один вуглець. Мов навмисне для того, щоб Живі істоти туди й не потикалися.

Та вчені зібралися й стали думати, як зробити Венеру придатною для життя. Думали, думали, сто літ майже думали, і врешті надумалися: остудити Венеру! Понизити температуру до земної.

Спершу хотіли перевести Венеру на іншу орбіту. Од Сонця подалі. Збудувати на полюсах величезні атомні двигуни та й запустити. Але потім, коли підраховали, то зрозуміли, що нічого не вийде. Бо вивести Венеру на нову орбіту – означало б порушити орбіти всіх інших планет, в тім числі й нашої Землі. А потім Венера під час перельоту втратила б майже всю свою атмосферу. І деформувалася б.

Тож учені вирішили: планету не чіпати, а створити довкола неї сонцезахисний екран. Прикрити наче парасолькою, що відбивала б майже все інфрачервоне проміння, поки планета охолоне до потрібної температури.

Зараз, коли подивитися на Венеру в телескоп, «парасолька» ота відразу ж впадає в око. Сяє, мов розплавлене срібло.

А потім заходилися коло вуглецю: прямо в атмосферу висіяли спеціальні бактерії, які жадібно поглинали вуглець, виділяючи кисень. Кожна бактерія, розмножуючись, ділилася щосекунди на дві, і так без кінця.

Кожна рослина, завезена туди із Землі, починає рости, мов несамовита. «Венеріанський гігантизм» – так охрестили це явище вчені. Я сам бачив у венеріанському музеї оті неймовірні рослини. Листок лопуха завбільшки з величезну кімнату. Або одна картоплина на сто тридцять два кілограми! Або тридцятикілограмове яблуко. Могло б вирости й більше, та не витримував хвостик – обривався. Ото якби таке яблуко впало раптом на голову! Хоча б тому ж Сашкові, якого я терпіти не можу. Такий уже задавака!..

Ну, а потім, коли атмосфера значно потоншала та наповнилася киснем, стали думати про водень, бо життя ж без води не буває, а вода – це H₂O. І знову висіяли бактерії, тепер уже в ґрунт, у скельні породи. То були фабрики водню, що безперестанку надходив в атмосферу. Там він сполучався з киснем під суцільні блискавки, і цілі потоки води день і ніч лилися згори, заповнюючи щонайменші западини.

Так утворилися моря й океани, річки та озера, словом, усе, як і на нашій Землі, тільки вісім материків замість наших шести та набагато більше гір і вулканів.

Не забув написати й про клімат: суцільні субтропіки, бо вологість там набагато вища од нашої. Так що сніг не випадає ніколи, а тиск – півтори атмосфери.

Іще там живуть штучно виведені розумні істоти... Генетики конструювали їх так, щоб вони ідеально були пристосовані до нелегких тих умов. Бо землянин більше п'яти років не витримує: шкіра покривається мохом, і тоді треба мерщій тікати на Землю.

Тож на Венері постійно живуть лише венеріани.

Розум їхній аніскільки не поступається людському, і зовні вони дуже подібні до нас, хіба що мають довші й могутніші тулуби, мускулістіші руки й ноги.

Окрім венеріан, там є ще оранги... Точнісінькі копії орангутангів, що їх можна побачити в зоопарках. Лише з майже людським розумом. Це одна група генетиків, коли вирішували, ким заселити Венеру, звернула в своїх пошуках увагу на мавп, ідеально пристосованих до субтропіків. То й вирішили – взяти тіло орангутанга, а розум – людський. Що з того вийшло, розповім трохи нижче. Ми з татком, власне, й летимо через це...

Додам лише, що тим орангутангам із людським майже інтелектом дали назву «оранги»... Все ж не тварини, а майже люди...

Що ж іще цікавого на Венері? Ну, різні рослини, які самі там розплодились. Відбулися якісь таємничі мутації, як каже тітка Павлина. Вона саме за цим туди й іде: вивчати оті мутації.

Цікаво, візьме вона із собою Цезаря чи ні? Мабуть, не візьме; татко сказав, що з цим дуже строго. А жаль. Та й Цезар сам сумуватиме...

Що ж іще про Венеру? Здається, все. А про що не написав, те побачу на місці. Бо для чого тоді й летіти?..

– Багатенько ж ти написав! – сказав насмішкувато татко. – Аж дві неповні сторінки!

Прочитав надруковане, поклав до папки.

– Ну, біжи, відпочинь, роботяго!

Я пішов, трохи ображений. Цим дорослим ніколи не вгодиш.

Зайшов до своєї кімнати, взяв махольот, виніс на лоджію. Лоджія в нас величезна, більша за всі кімнати, разом узяті, і вся геть заросла травною, кущами, деревами, квітами: щоразу виходиш наче у парк. І метелики літають, і бджоли, е навіть дві ящірки: Кузя і Тузя; коли жили нижче, то часто прилітали синиці. Одна пара навіть гніздо в нас звила – минулого року. Так мама мені до того гнізда заборонила й підходити: боялася, що я пташенят налякаю. І Джека не пускала на лоджію, навіть квіти поливала сама.

Якось тітка Павлина, гостюючи в нас, запропонувала посадити дещо з отих, нею виведених, але мама рішуче відмовилася:

– Бракувало іще, щоб мене квіти ловили за поли! Або отого твого жахливого кактуса!

Тітка Павлина щиро образилася. І довгенько нас не провідувала. А потім вони помирилися, і тепер ми гуртом летимо на Венеру...

Я підійшов на край лоджії, глянув через бильця донизу. Ух-х... Наче над прірвою – аж голова пішла обертом. От звідки б стрибнути! Але я не наважуюся, хоч і знаю, що махольот не підведе: він сконструйований так, що весь час підстраховує того, хто ним користується. Для цього й живлення пристебнуте збоку: акумулятори.

Зараз увесь наш наземний транспорт – на акумуляторах. Під'їхав до станції, поміняв акумулятор – і котися хоч за тисячу кілометрів. А літаки й гелікоптери – ті на водневих двигунах. І всі підземні заводи та фабрики – електрика й водень.

Несу махольот до швидкісного ліфта. Натискаю на двадцятий поверх знизу: там стартовий майданчик.

На майданчику порожньо. Лише якийсь малюк вовтузиться біля свого махольотика. Аж сопе, бідолаха!

– Що, не виходить? – підійшов я до нього.

Малюк глянув на мене і засопів іще дужче.

- Ти ж не на ту кнопку натискаеш! Треба ось на цю.

Малюк аж одвернувся од мене. І знову став тицяти в ту ж кнопку, що й перед цим.

От дивак! Ну, хай потицяє, доки набридне.

Я натиснув на жовту кнопку – і махольот випустив крила. Величезні, легкі, опушені синтетичним пір'ям, точнісінько такі, як у птаха. У журавля чи в орла. Натиснув ще на одну кнопку, тепер уже червону, щоб пересвідчитись, чи все гаразд з рушійними пристроями. Махольот одразу ж ожив, задзижчав по-осиному, крила напружилися, махнули раз, вдруге – мене так і одірвало від підлоги... Вимкнув, пішов на край майданчика. Перед тим, як стрибнути, оглянувся на малюка: той і далі тицяв так само в одну і ту ж кнопку.

Просунув руки у спеціальні петлі під крилами, заплющив очі, стрибнув. Вірніше – не стрибнув, а ліг на крила. Вони одразу ж підхопили мене, понесли над лісом. Було таке відчуття, наче в мене вже не руки, а крила, як у птахів, я майже відчував, як туге, пружне повітря обтікало кожну пір'їну. Хотілося піднятися вище і вище, аж під оті он хмари, де кружляло кілька спортсменів, але мені поки що не можна, в мого махольота крила не червоного, а білого кольору, а це означає, що мені заборонено одриватися од землі вище, ніж на сто метрів. Ну, нічого, не довго лишилося чекати. Ось складу норми на кандидата у майстри і теж літатиму під хмарами.

Піді мною внизу, при самій землі, ширяють зовсім уже малюки: крила їхніх махольотів розмальовані всіма кольорами веселки. Наче метелики.

Різко спускаюся донизу, до невеличкої річки, де розташований пляж.

Кінець ознакомительного фрагмента.

Купити: https://tn.knigapoisk.com/d-marov_anatol-y/druga-planeta

надано

Прочитайте цю книгу цілком, купивши повну легальну версію: [Купити](#)